
ДОН ЭКИЛГАН МАЙДОНЛАРНИ СИФАТЛИ СУҒОРАЙЛИК

Уруғ экилгандан сўнг ернинг нишаблигига, тупроқнинг ҳолатига қараб, 50-60 м.масофада ўқариқлар олиниб, далани суғоришга тайёрланади.

Дон экилган майдонлар зудлик билан суғорилиши шарт, чунки ўз вақтида суғорилмаса донга турли ҳашаротлар ва паррандалар томонидан талофат етказилиши натижасида кўчатлар сийрак униб чиқади. Ҳаллани суғоришда ҳар 10-15 л/с. сувга 1 тадан тажрибали сувчилар бириктирилса мақсадга мувофиқ бўлади ва сувдан самарали фойдаланилади.

Уруғ экилгандан кейин бир текисда ундириб олиш мақсадида гектарига 700-800 м.куб меъёрида суғориш; биринчи сувдан кейин 8-10 кун ўтгач, уруғ тўлиқ униб чиқмаса, такрорий суғориш ташкил қилинади. Ўзбекистон, Риштон, Олтиариқ, Фарғона, Қува туманларининг нишаблиги юқори, эрозияга мойил дашт ҳудудларидаги ерларда суғориш учун узунлиги 40-50 метр ўқариқлар олиниб, сув кичик, 500-600 куб.метр меъёрларда оқизилади.

Эгатлар узунлигини қисқартириш йўли билан пайкаллар бир текис намланишига ва сувни тежашга эришиш мумкин, ғаллага сув эмас, балки нам кераклиги деҳқонларнинг эсларида бўлиши лозим. Шунинг билан олиб, сувни яхши ўтказадиган ўтлоқ ва енгил қумоқ тупроқларда ғўза қатор оралари 60 сантиметр бўлган майдонларда эгатлар узунлиги 60-70 метрдан, сувни суст шимадиган, оғир тупроқли ерларда эса 70-90, қатор оралари 90 сантиметр бўлган майдонларда эса тегишли равишда 80-90 ва 90-100 метрдан ошмаслиги лозим. Қияли, ирригация эрозияси рўй берадиган ҳудудларда эгатлар узунлиги 50-60 метрдан ошмаслиги керак.

Суғориш “шарбат” усулида амалга оширилади. Бунинг учун дон экилиши билан майдоннинг сув кириш жойларига ҳар 4-5 гектар ғалла майдони учун биттадан 5х3х1,5 ҳажмларда “чуқурлар” қавланиб, гўнг билан тўлдирилади. Чириган гўнг ҳар бир суғоришда гектарига 3-4 тоннадан миқдорда оқизилади. “Шарбат” усули қўлланилганда чириган гўнг ғалланинг макро ва микроэлементларга бўлган талабини қондириши билан биргаликда мулча вазифасини бажаради, сувнинг буғланишини камайтиради, унинг тупроққа сингишини яхшилади.

Марказий Фарғона, Қолгандарё массивларининг ерлари шўрланган майдонларини қиш чилласида чилла суви билан қондириб суғориш бундай майдонларнинг шўрланиш даражасини пасайишига, шўр ювилишига хизмат қилади.

2017-10-05 09:49:58